

Ktejjeb ta' Rizorsi għall-Ħames u s-Sitt Sena tal-Primarja - 3

(Rizorsi meħudin mis-sit mali.skola.edu.mt)

Il-Hames Sena - It-Taħdit

Irrakkonta l-istorja li qed tara fl-istampi.

*Ixrobni u ssir
invizibbli!*

Waqt mixja fil-kampanja mal-ħabiba tiegħek,
sibtu flixkun li kellu miktub: **Ixrobni u ssir
invizibbli! Iddeċidejtu li tixorbu...**

**Skoprejt toqba ġo ħajt ta' kamartek. Mort
tittawwal u...**

Il-Hames Sena - Is-Smigh

Din is-silta tinqara minn adult. L-istudent jara l-karta tal-mistoqsijiet biss. Agħti čans biex l-istudent jara l-mistoqsijiet. Wara aqra s-silta waqt li l-istudent jista' jibda jwieġeb il-mistoqsijiet. Agħti ftit čans biex l-istudent ikompli jwieġeb il-mistoqsijiet qabel ma terġa' taqra s-silta għat-tieni darba. Hawn l-istudent irid jiċċekkja r-risposti tiegħu filwaqt li jkompli xi mistoqsijiet li jkun għadu ma weġibx.

Darba waħda kien hemm prinċipessa li kienet toqgħod f'pajjiż kbir. F'dan il-pajjiż kien hemm minn kollex iżda ma kienx hemm annimali. Il-prinċipessa kienet taqra ħafna meta kienet żgħira u dejjem kienet issib xi annimal fil-kotba li kienet taqra. Kienet tixtieq ħafna li tara l-annimali madwarha għax f'ħajjitha qatt ma kienet rat annimal ta' veru għajr f'xi stampa.

Darba waħda staqsiet lil missierha għalfejn fil-pajjiż tagħhom ma kienx hemm annimali. Missierha qalilha li saħħara kattiva kienet ingidmet minn serp velenuż u għamlet seħer biex fil-pajjiż tagħhomjisparixxi kull annimal. Qalilha li kulħadd kien iddispjacut għal dak li gara għax min kellu annimal fid-dar spiċċa mingħajru. Kien hemm min saħħansitra talab l-għajjnuna tiegħu biex bħala re jordnalha tmur lura mis-seħer tagħha iżda din kienet saħħara kattiva u egoista u baqqħet ma riditx taf.

Darba waħda r-re kien mistieden f'pajjiż ieħor. Waqt li kien hemm tgħidix kemm iggosta l-annimali li beda jara madwaru. Kien għalhekk li ddeċieda li jieħu lura miegħu lejn pajjiżu diversi annimali. Għalhekk ordna ħafna karozzelli biex iġorr l-annimali fihom u ppjana li jerġa' lura lejn pajjiżu matul il-lejl biex is-saħħara ma tarax dawn l-annimali. Sadanittant qabbad lill-ħaddiema tiegħu sabiex jixtrulu u jibnulu għadd ta' gaġeg fil-palazz tiegħu. Qalihom ukoll biex jistenneħ fil-bieb biex mal-wasla tiegħu, idaħħlu malajr l-annimali fil-palazz. Hekk għara u l-annimali sabu ruħhom fil-ġonna tal-palazz.

Mat-tbexbix tal-jum, il-prinċipessa semgħet tpespis tal-għasafar ġej mill-qrib. Hasbitha qed toħlom iżda meta qamet mis-sodda, saħħansitra semgħet serduk jidden. Fetħet it-tieqa ta' kamritha u minkejja li kien għadu ma sebaħx sew, quddiemha rat guvi mimlijin kanali, amorini, griedel, vrieden u pappagalli. Rat ukoll gaġeg mimlijin b'ħafna rettili u oħrajn mimlijin b'xadini li kienu għadhom reqqid. Ma' kull rokna setgħet tara annimali domestiċi bħal klieb u qtates ta' diversi razez. Il-prinċipessa bdiet toqmos bil-ferħ u l-eċċitament. Ma setgħetx tifhem kif l-annimali spiċċaw fil-palazz imma kienet ferħana se ttir.

L-għada filgħodu r-re qal lil bintu li kien se jgħid lis-saħħara l-kattiva biex ma tmisslux l-animali tiegħi għax ladarba dawn kienu fil-palazz tiegħi, dawn ma kinux se jersqu lejha u ma kellhiex għalfejn tibż-a' minnhom! Is-saħħara għall-ewwel m'għoġobhiex kliem ir-re iżda malajr rat li kelli ffit tar-raġun. Għalhekk qaltlu li mhi se tagħmel l-ebda seħer fuq dawn l-animali bil-kundizzjoni li dawn jibqgħu fil-palazz. Min xtaq imur jara u jgawdi l-animali seta' jmur jarahom fil-palazz tar-re. Ir-re kien jitgħaxxaq jara t-tbissima ħelwa u innoċenti tat-tfal quddiem dawn l-animali u kien kburi li ġietu l-idea li jda tkħall l-animali lura f'pajjiżu.

Taħriġ A.

Immarka t-tweġiba t-tajba billi tagħmel sinjal (✓) fil-kaxxa t-tajba.

		Veru	Falz	Ma ssemmietx
1	Il-principessa kienet toqqħod f'pajjiż kbir fil-kontinent Ewropew.			
2	Il-principessa kienet tkomprex taqra ħafna.			
3	Brimba velenu ża għidmet lis-saħħara.			
4	Ir-regina qalet lill-principessa l-istorja għalfejn il-pajjiż ma kellux animali.			
5	Is-saħħara kellha ħafna żmien.			
6	Is-saħħara ma kinitx twajba.			

Taħriġ B.

Immarka t-tweġiba t-tajba billi tagħmel linja taħtha skont dak li smajt fis-silta.

1. Ir-re kien mistieden (f'raħal ieħor, f'palazz ieħor, f'pajjiż ieħor).
2. Ir-re mar lura lejn pajjiżu (f'nofsinhar, waranofsinhar, matul il-lejl).
3. L-animali ngarrew lejn il-palazz go (ferrovija, vannijiet, karozzelli).
4. Il-principessa qamet għax semgħet (it-tpespis tal-ġħasafar, l-ghajja tax-xadini, is-serduk jidden).
5. Fil-guvi kien hemm (il-pitirossi, l-ġħasafar tal-bejt, l-amorini).
6. Fis-silta smajna: "Mat-tbexbix tal-jum..." Il-kelma tbexbix tħisser (bexx, sebħ, dalma).

Il-ħames Sena - Il-Grammatika

A. Ikteb in-negattiv tal-verbi immarkati b'linja taħthom.

1. Peter kiteb _____ messaġġ lil ommu.
2. Sandra ħadet _____ qatgħa.
3. Is-Sur Vella ċempilli _____ ilbieraħ
4. Irgadt _____ kmieni għax qomt tard.
5. Kielet _____ għax ma kellhiex guñi.
6. Aldo siefer _____ il-ġimgħa l-oħra.

B. Fuq il-linjalik ikteb l-oppost tal-aġġettivi immarkati b'linja taħthom.

1. Qed inħoss il-bard _____.
2. Xrobt xarba kiesħa _____.
3. Joghġobni x-xagħar twil _____.
4. Ilbist flokk oħxon _____ għax ħassejt il-šħana.
5. Jibża' mill-baxx _____.
6. Missieri iżgħar _____ minn ommi.
7. Kemm hi wiesgħa _____ din it-triq!
8. Dak il-ħanut għandu prezziżiet irħas _____.

Il-ħames Sena - Il-Kitba

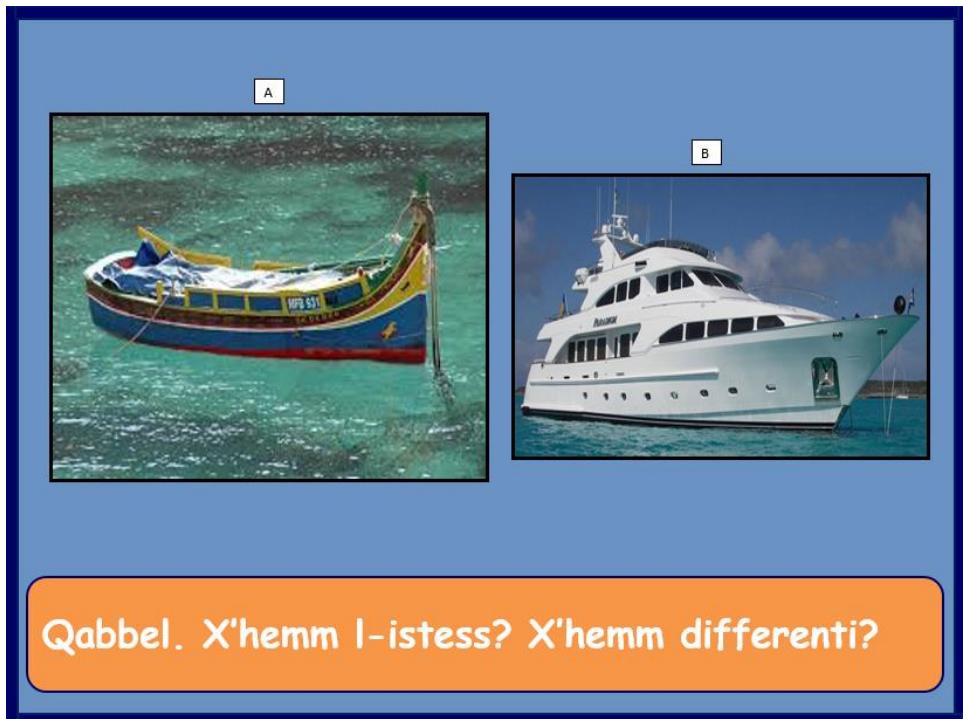
Immaġina li inti sid ta' hanut tal-ġugarelli. Ikteb riklam dwar il-hanut tiegħek biex jidher fil-gazzetti ta' nhar il-Ħadd.

Tista' tikteb:

- isem il-hanut
- x'issib f'dan il-hanut
- fejn jinsab
- il-ħinijiet u l-jiem tal-ftuħ
- in-numru tat-telefown
- l-indirizz elettroniku
- is-slowgan

Is-Sitt Sena - It-Taħdit

Hares lejn l-istampi. Ghid x'hemm l-istess u x'hemm differenti.

Is-Sitt Sena - Il-Qari u I-Kitba

Ġita ġewwa Spanja

It-Tnejn 14 ta' Lulju - Niltaqgħu mal-gwida fis-6.15a.m l-ajruport biex f'8.15a.m nitilqu. Naslu fl-10.15a.m u l-kowċ teħodna fil-lukanda Riposo. Sistemazzjoni fil-kmamar u ftit ħin tal-mistrieħ. Fl-4.00p.m niltaqgħu ħdejn il-bieb biex nibdew l-ewwel mawra tagħna ġewwa Marineland Aqua Park fejn naraw wirjet ta' dniefel, falkuni u pappagalli. (par. 1)

It-Tlieta 15 ta' Lulju - Illum gwida tal-lokal se jeħodna f'postijiet ta' interess bħall-Bażilika tas-Sagrada Famiglia, il-Katidral ta' Barċellona ta' Santa Eulalia u Mont Juic li hi għolja minn fejn wieħed jista' jara veduta sabiħa ta' Barċellona. L-ispjegazzjoni se tkun bl-Ingliz. Fit-3.00p.m, dawk li għażlu l-mawra tal-Aquarium, jiltaqgħu magħna fejn il-bieb biex immorru nżuru dan il-post tassew sabiħ b'meravilji tal-baħar. Fi triqitna lura nieqfu f'bottega Spanjola u nduqu nbejjed tal-lokal fosthom is-Sangria. (par. 2)

L-Erbgħa 16 ta' Lulju - Fid-9.00a.m niltaqgħu fejn il-kowċ għal jum t'avventura għal kull età f'Port Aventura fejn ngħaddu jum f'ambjent Mediterranean, tal-Far West, tal-Polynesia, tal-Messiku u taċ-Ċina. It-tfal u l-kbar ikunu jistgħu jitilgħu fuq il-fun rides u jaraw diversi spettakli. Tluq lura jkun fis-7.00p.m. (par. 3)

Il-Ħamis 17 ta' Lulju - Filgħodu wara l-fatra niltaqgħu biex immorru ż-żoo (dħul mhux inkluż fil-prezz). Waranofsinhar immorru s-suq popolari f'Tordera. Hin liberu għax-xiri u żjajjar personali. Filgħaxija mmorru naraw iż-żfin popolari tal-Flamenco. (par. 4)

Il-Ġimgħa 18 ta' Lulju - Hin liberu sakemm niġu biex nitilqu mill-ajruport. Il-ħruġ mill-kmamar ikun għall-ħabta tal-11.00a.m. Tluq lejn Malta b'titjira diretta tal-Air Malta KM801 fis-2.30p.m. Naslu Malta fl-4.30p.m (par. 5)

Taħriġ A: Aqta' r-risposta l-ħażina:

1. Il-ġita se ddum (ħamest ijiem, ġimgħa).
2. It-tluq lura minn Port Aventura se jkun (fit-tmienja, fis-sebgha) ta' filgħaxija.
3. Id-dħul għaż-żoo (se jkun imħallas, mhux se jkun imħallas) minn Malta.
4. L-ewwel mawra se tkun (f'Marineland, f'Port Aventura).

Taħriġ B: Qabbel permezz tan-numri:

1	Żfin Spanjol hu dak		il-ġimgħa.
2	Xarba Spanjola hi dik		twil sagħtejn.
3	It-tluq lura lejn Malta jkun		f'Tordera.
4	Il-vjaġġ bl-ajruplan se jkun		f'Port Aventura.
5	Insibu suq		tas-Sangria.
6	L-Erbgħa n-nies se jmorru		tal-Flamenco.

Taħriġ C: Wieġeb:

1. Fejn se jduqu l-inbid tal-lokal in-nies?
-

2. Min fejn wieħed jista' jara l-veduta sabiħha ta' Barċellona?
-

Taħriġ Ċ: Il-pinna f'idejk. Immagina li inti mort din il-għita mal-ġenituri tiegħek. Ghadek kemm iltqajt mal-ħabib tiegħek Stefan. F'dan id-djalgu se tirrakkonta dak li għamilt tul din il-vaganza lill-ħabib tiegħek.

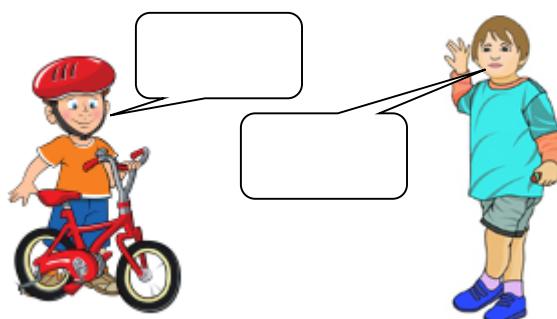
Stefan: Ara _____! Kemm ilni ma narak!

Inti: Kont imsiefer.

Stefan: _____?

Inti: _____

Stefan: _____

Is-Sitt Sena - Il-Grammatika

A: Kompli s-sentenza biex turi s-superlattiv assolut.

- Eż: In-nannu kellu dahru mgħawweg ġanċ.
1. Iż-żarbun t'Anna kien ġdid f_____.
  2. John sar għarqan x_____ daqskemm ġera.
  3. Il-basket kien ħafif r_____.
  4. Reno kellu d-deni għalhekk kien jaħraq _____.
  5. Ir-raba' kien niexef q_____ għax ma tantx għamlet xita.
  6. Kien għajjiġien m_____ wara ġurnata xogħol.
  7. Il-qattus ta' Naomi oħxon k_____ daqskemm jiekoll!
  8. Thallix il-bieb miftuħ b_____ għax għaddej ħafna riħ u jidħol ħafna trab!
  9. Oħroġ iż-żibel barra għax jinten p_____.
  10. Kellu xagħru iswed t_____.
  11. In-nannu ta' Lino kien twil l_____ u dritt x_____.
  12. Il-basket ta' Francesca kien tqil c_____.
  13. Jgħidu li tan-nanna ħelu m_____.
  14. Is-Sur Cortis kien iraqiq s_____.
  15. Kullimkien kien nadif t_____.
  16. Kien hemm dlam c_____ fit-toroq għax mar id-dawl.

Tweġibiet					
Pg. 3 Taħriġ A:					
1. Ma ssemmietx	2. Veru	3. Falz	4. Falz	5. Ma ssemmietx	6. Veru
Taħriġ B:					
1. f'pajjiż ieħor	2. matul il-lejl	3. f'karozzelli	4. it-tpespis tal-ħasafar		
5. l-amorini		6. sebħ			
Pg. 5 Taħriġ A:					
1. ma kitibx	2. ma ħaditx	3. ma ċempillix	4. Ma rqadtx		
5. Ma kilitx		6. ma sıfırx			
Taħriġ B:					
1. is-šħana	2. sħuna	3. qasir	4. ħafif		
5. għoli	6. ikbar	7. dejqa	8. għoljin/għaljin		
Pg. 9 Taħriġ A:					
1. ħamest	2. fis-sebgha	3. mhux se jkun imħallas	4. f'Marineland		
Taħriġ B:					
1. tal-Flamenco	2. tas-Sangria	3. il-ġimgħa	4. twil sagħtejn		
5. f'Tordera		6. f'Port Aventura			
Taħriġ C:					
1. f'bottega Spanjola		2. minn Mont Juic			
Pg. 11 Taħriġ A:					
1. fjamant	2. xraba	3. rixa	4. nar		
5. qoxqox	6. mejjet	7. kartell/katuba	8. beraħ		
9. pesti/a	10. tutu	11. lasta, xemgħha	12. ċomb		
13. manna	14. sifja	15. tazza	16. ċappa		